

Sygn. akt I CSK 2822/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa I. G. i I. G.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu sprawy z powództwa I. G. i K. G. przeciwko P. spółce akcyjnej w W., o zapłatę, na skutek apelacji Pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w O. z 7 września 2020 r., oddalił apelację.

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, wniosła też o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na to, iż w sprawie występują istotne zagadnienia prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarga kasacyjna stanowi środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, umożliwiający usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie jest natomiast ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tak pomyślanych zadań skargi kasacyjnej służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca oparła na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak wykazana.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem stanowi odrębną część skargi i podlega ocenie co do zasady samodzielnie, tj. bez odnoszenia się na etapie jego rozpoznania (tzw. przedsądu) do argumentacji, która dotyczy rozpoznania skargi po jej przyjęciu przez Sąd Najwyższy. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05; 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06). To na skarżącym spoczywa obowiązek sformułowania w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiednich argumentów wskazujących na istnienie powyższych okoliczności.

Powołanie się na przesłankę potrzeby wykładni przepisów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni, bądź też, że jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy przy tym przytoczyć przykłady takich

orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 października 2012 r., sygn. akt I PK 144/12, 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08). Skarżącego obarcza przy tym ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne (zob. niepublikowane Sądu Najwyższego z: 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, 12 grudnia 2008 roku, sygn. akt II PK 220/08). Samo wskazanie też orzeczeń sądowych nie może być uznane za spełnienie powyższej przesłanki.

W niniejszej sprawie Skarżąca wskazuje następujące w jej ocenie istotne zagadnienia prawne: 1) czy o walucie wierzytelności z tytułu umowy kredytu denominowanego w walucie innej niż waluta polska decyduje waluta wskazana w treści umowy kredytu jako waluta kredytu czy - inna niż waluta wskazana w treści umowy kredytu - waluta, w jakiej zgodnie z umową realizowane są przepływy pieniężne (w jakiej spełniane są świadczenia)?, 2) czy na gruncie umowy o kredyt denominowany w walucie obcej pojęcie „oddanie do dyspozycji środków pieniężnych” kredytobiorcy należy utożsamiać z faktyczną wypłatą środków pieniężnych tytułem kredytu?, czy klauzule przeliczeniowe odwołujące się do kursów tabelowych banku zawarte w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej określają „świadczenia główne” stron tej umowy w rozumieniu przepisu art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c., czy spełniają jedynie funkcję wtórną (pomocniczą) dla tych świadczeń, i czy w tym drugim przypadku, ich eliminacja z treści umowy jako postanowień niedozwolonych jest równoznaczna z pozbawieniem umowy jej elementów przedmiotowo istotnych (*essetnialia negotii*) prowadzącym do nieważności umowy, czy też możliwe jest dalsze wykonywanie umowy pomimo usunięcia klauzul przeliczeniowych?

Zagadnienia dotyczące umów kredytu denominowanego były już przedmiotem orzecznictwa, które sama Skarżąca wskazuje w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wskazywane są przy tym rozstrzygnięcia i stanowiska zawarte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie zaś sądów powszechnych. To zaś nie może być uznane za przemawiające za wydawaniem odmiennych rozstrzygnięć, które w konsekwencji wymagają

rozstrzygnięcia ponownie przez Sąd Najwyższy przepisów znajdujących zastosowanie w sprawie.

Kredyt walutowy charakteryzuje się tym, że kwota kredytu jest wyrażana w walucie obcej i spłata jest dokonywana również w tej walucie, w przeciwieństwie do kredytu indeksowanego, w którym kwota kredytu jest podawana w walucie krajowej i w tej walucie zostaje wypłacona ale zostaje przewalutowana na walutę obcą, po czym spłata kredytu następuje w walucie krajowej lub kredytu denominowanego, w którym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej a zostaje wypłacona w walucie krajowej, zaś spłata kredytu następuje w walucie krajowej.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 30 września 2020 r., I CSK 556/18, „zastrzeżone w umowie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej klauzule, a zatem także klauzule zamieszczone we wzorcach umownych kształtujące mechanizm indeksacji, określają główne świadczenie kredytobiorcy”. Obecnie pogląd ten dominuje w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyroki: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, z. B, poz. 20; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21, z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22, niepublikowane). w razie sporu o ważność umowy kredytu bankowego denominowanego (indeksowanego) do obcej waluty, w której treści znajduje się niedozwolona klauzula konsumencka dotycząca sposobu tej denominacji, rozpatrzyć należy kilka możliwości rozstrzygnięcia. Pierwsza, to stwierdzenie nieważności umowy, która bez klauzuli niedozwolonej nie może dalej funkcjonować w obrocie prawnym, zwłaszcza ze względu na brak (odpadnięcie) któregoś z koniecznych składników (*essentialia negotii*) umowy nazwanej kredytu bankowego. Druga to przyjęcie, że umowa jest ważna, ale w miejsce bezskutecznych postanowień waloryzacyjnych nie wchodzi żadne dodatkowe postanowienia. Trzecia, to ewentualne przyjęcie, że umowa jest ważna i jej uzupełnienie przez sąd przez wprowadzenie w miejsce niedozwolonych klauzul innego mechanizmu waloryzacji (wyrok Sądu Najwyższego z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21, niepublikowany).

Dodatkowo należy zaznaczyć, że Skarżąca nie wskazała, czy istniejące w jej ocenie rozbieżności należy odnieść do tożsamyh bądź podobnych stanów faktycznych, a co więcej, nie uzasadniła w wyczerpujący sposób, jak ani jakie rozstrzygnięcie zagadnień prawnych przez Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie wpłynie na ocenę prawidłowości stanowiska, w a konsekwencji orzeczenia przez Sady *meriti*.

W świetle art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy, co wprost wynika z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, a także mając na względzie niepodważalność powołania sędziego dokonanego przez Prezydenta RP na mocy nie podlegającej weryfikacji prerogatywy (na podstawie art. 179 Konstytucji RP), odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów z uwagi na ich niedopuszczalność (zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., P 7/20 OTK ZU nr A/2021, poz. 49).

Tym samym Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie konstytucyjnej zasady niedopuszczalności kwestionowania statusu sędziego (deklarowanej w art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), co mogłoby sugerować wskazanie w pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe rozstrzygnięcia, a przede wszystkim art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia niepodzielnej w zakresie kompetencji orzeczniczych przysługującej sędziemu inwestytury, czego nie uzasadniają kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r.

w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982.

Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), samodzielnie nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (wyrok TSUE z 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A., ECLI:EU:C:2022:235), zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201). W niniejszej sprawie nie wskazano natomiast jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu *ad quem*. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie nie dopatrył się też podstaw do uznania, iż skład Sądu *ad quem* nie spełnia kryteriów uznania tego Sądu za niezależny i ustanowiony zgodnie z prawem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.